	MIEJSCE NA NAKLEJKĘ Z KODEM
pieczątka ***Wojewódzkiej Komisji Konkursowej***	**KOD PRACY**

KONKURS Z GEOGRAFII
DLA UCZNIÓW SZKÓŁ PODSTAWOWYCH

Etap wojewódzki

Drogi Uczniu/Droga Uczennico,

witaj na III etapie konkursu z geografii. Gratulujemy sukcesu i zakwalifikowania się do etapu wojewódzkiego. Przeczytaj uważnie instrukcję i postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.

- Arkusz liczy 11 stron i zawiera 14 zadań oraz brudnopis.
- Przed rozpoczęciem pracy sprawdź, czy Twój arkusz jest kompletny. Jeżeli zauważysz usterki, zgłoś je Komisji Konkursowej.
- Zadania czytaj uważnie i ze zrozumieniem.
- Odpowiedzi wpisuj czarnym lub niebieskim długopisem bądź piórem.
- Dbaj o czytelność pisma i precyzję odpowiedzi.
- Oceniane będą tylko te odpowiedzi, które umieścisz w miejscu do tego przeznaczonym.
- Obok każdego numeru zadania podaną masz maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania za jego rozwiązanie.
- Pracuj samodzielnie. Postaraj się prawidłowo odpowiedzieć na wszystkie pytania.
- Nie używaj korektora, długopisu zmazywalnego. Jeśli się pomylisz, przekreśl błędną odpowiedź i wpisz poprawną.

Powodzenia!

Czas pracy:

90 minut

Liczba punktów możliwych do uzyskania:

80

Zad. 1 Wykonaj poniższe polecenia.

A. (0 – 2 p.)

W Himalajach znajduje się 5 parków narodowych. Jednym z nich jest Park Narodowy Wielkich Himalajów w Indiach, wpisany na Światową Listę Dziedzictwa UNESCO. Określ jego powierzchnię na mapie w skali 1:1 000 000, jeżeli jego powierzchnia rzeczywista wynosi 117100 ha. *Wynik podaj z dokładnością do części setnych.*

Miejsce na obliczenia:

.....

.....

.....

.....

Odp. Powierzchnia tego parku na mapie wynosi ……..…

B. (0 –5 p.)

Oblicz współrzędne geograficzne Mount Everestu, wiedząc że:

- w dniu przesilenia letniego Słońce góruje tam po południowej stronie nieba, o 22° wyżej nad horyzontem, niż w Rzeszowie (50°N, 22°E),
- Słońce góruje nad Mount Everestem 4h20 min wcześniej, niż w Rzeszowie

Miejsce na obliczenia:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Odp. Współrzędne geograficzne Mount Everestu wynoszą …….. i ……

Zad. 2 (0 – 3 p.)

Piętra roślinne w górach, leżących na różnych kontynentach wykazują pewne różnice. Wskaż <u>3 przyczyny</u> zróżnicowania pięter roślinnych w górach świata. *Rozwiń krótko swoje wypowiedzi.*

1. .....

   .....

2. .....

   .....

3. .....

   .....

Zad. 3 (0 – 5 p.)

Uzupełnij tabelę. Wykorzystaj informacje umieszczone pod tabelą.

Strefa krajobrazowa	Strefa klimatyczna	Mieszkańcy
wilgotny las równikowy		
sawanna		
pustynia gorąca (w Afryce)		
step		
tundra		

Strefa klimatyczna: okołobiegunowa, umiarkowana, podzwrotnikowa, zwrotnikowa, równikowa

Mieszkańcy (przykładowi): Beduini, Inuici, Masajowie, Mongołowie, Pigmeje

Zad. 4 (0 – 5 p.)

Wskaż dokończenie każdego zdania tak, aby zawierały prawdziwą informację. Wpisz właściwą literę w tabeli poniżej.

I. Pak lodowy to:
A. wieloletni pływający lód morski
B. olbrzymia masa lodu spływająca z lądu w kierunku wybrzeży
C. ogromne fragmenty lodu pływające po rzece

II. Holenderska wyprawa na statku Belgica jako pierwsza przezimowała w Antarktyce (w latach 1897-1899). Jej uczestnikami byli m.in. dwaj polscy naukowcy:
A. Aleksander Czekanowski i Jan Czerski
B. Henryk Arctowski i Antoni Dobrowolski
C. Stanisław Baranowski i Paweł Strzelecki

III. Pierwszym zdobywcą bieguna południowego był:
A. Roald Amundsen (Norweg)
B. Robert Scott (Brytyjczyk)
C. Robert Peary (Amerykanin)

IV. Polska Stacja Polarna im. S. Siedleckiego funkcjonuje od 1957 r. i znajduje się:
A. na wyspie Spitsbergen (archipelag Svalbard)
B. na wyspie Króla Jerzego (archipelag Szetlandy Południowe)
C. na wyspie Powell Orkady Południowe)

V. Od lat 70. XX w. na obszarach polarnych coraz bardziej uwidacznia się zjawisko dziury ozonowej. Wpływa ona na:
A. zwiększa się albedo (czyli zdolność odbijania światła słonecznego)
B. większe przenikanie szkodliwego promieniowania ultrafioletowego
C. topnienie wiecznej zmarzliny

Odpowiedzi:

I	II	III	IV	V

Zad. 5 (0 – 5 p.)

Wybierz w każdym wierszu tabeli poprawne dokończenie zdania. W ostatniej kolumnie wpisz odpowiednią LITERĘ (A, B lub C).

1.	Australia została odkryta przez	A. J. Cooka B. F. Magellana C. M. Polo	
2.	Zdecydowana większość mieszkańców Australii to imigranci i potomkowie imigrantów pochodzący z	A. Azji B. Europy C. Ameryk	
3.	Największym miastem Australii jest	A. Brisbane B. Canberra C. Sydney	
4.	Rdzennymi mieszkańcami Australii są	A. Indianie B. Aborygeni C. Pigmeje	
5.	Endemitem w Australii NIE JEST:	A. dziobak B. koala C. opuncja	

Zad. 6 (0 – 5 p.)

Spośród podanych zdań wybierz 5 takich, które zawierają <u>błędne informacje</u> (podkreśl lub weź w obwódkę właściwy podpunkt - literę).

A. Przyczyną pustynnienia Sahelu jest rolnictwo żarowo – odłogowe
B. Przyczyną pustynnienia Sahelu jest m.in. wysoki przyrost naturalny i ocieplenie klimatu
C. Budowa Wielkiego Zielonego Muru przyczyniła się do zmniejszenia Sahary
D. W strefie równikowej wybitnie wilgotnej istnieją dobre warunki dla hodowli bydła
E. Znak FAIRTRADE na opakowaniach produktów oznacza, że producenci i pracownicy otrzymali godna zapłatę za dobrowolną pracę w bezpiecznych warunkach.
F. Zielona rewolucja polegała na wprowadzeniu nowych, wysokoplennych odmian ryżu i pszenicy, co znacznie ograniczyło głód w Afryce.
G. Taniec adumu jest jednym z najciekawszych rytuałów Masajów.
H. Rolnictwo plantacyjne nie przyczynia się do poprawy stanu wyżywienia lokalnej ludności.
I. Niedożywienie to długotrwały stan braku pokarmu, zaspokajającego podstawowe potrzeby żywnościowe człowieka.
K. Symbolem afrykańskiej fauny oraz atrakcją turystyczną (m.in. Kenii) jest Wielka Afrykańska Piątka zwierząt.

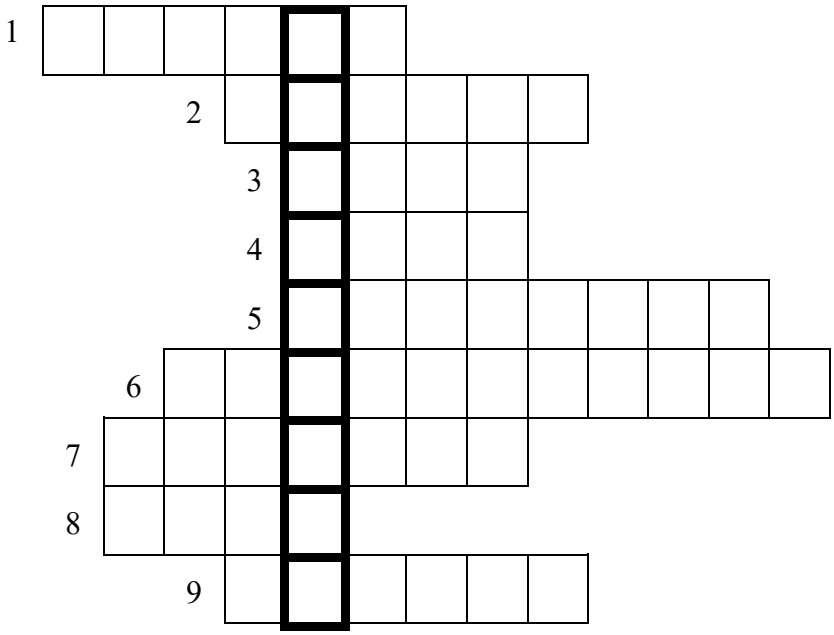
Zad. 7 (0 – 6 p.)

Oceń prawdziwość zdań. Wykorzystaj m.in. wiedzę z literatury dodatkowej. Wpisz znak X w odpowiedniej komórce tabeli.

Lp.	Tekst	PRAWDA	FAŁSZ
1	Nanga Parbat w języku lokalnym oznacza „Nagą górę”		
2	Mount Everest po raz pierwszy został zdobyty w 1957 r.		
3	Dhaulagiri do XIX w. uznawany był za najwyższą górę świata		
4	K2 (Czogori) został już kilkakrotnie zdobyty zimą		
5	Najbardziej niebezpieczną górą dla himalaistów jest Kanczendzonga		
6	Mount Everest leży na granicy Indii i Nepalu		

Zad. 8 (0 – 10 p.)

Uzupełnij krzyżówkę. Jej rozwiązaniem jest hasło, objaśnij je poniżej.

1. Na zboczach tej góry w 1989 r. zginął Jerzy Kukuczka
2. Laska zakończona głowicą, sprzęt niezbędny w alpinizmie
3. Najwyższy czynny wulkan w Europie
4. Nakładki z kolcami na buty, poprawiają przyczepność podczas wypraw górskich
5. Nazwa wysokogórskich łąk w Bieszczadach (powyżej górnej granicy lasu)
6. Tybetańska nazwa Mount Everest
7. Szczyt z krzyżem, symbol Zakopanego i Tatr
8. Roślinożerne ssaki, dobrze znoszą trudne warunki na obszarach wysokogórskich (wyst. np. w Himalajach)
9. Najwyższy szczyt Kordylierów

Hasło: …….

Objaśnienie: ……

…….……..…….

……..…….

Zad. 9 (0 – 4 p.)

W tabeli zamieszczono wybrane dane statystyczne dotyczące dwóch krajów (za 2022 r.). Wykonaj poniższe polecenia.

Kraj	Powierzchnia (tys. km^2)	Liczba ludności (tys. os.)	Gęstość zaludnienia (os./km^2)	Współczynnik urodzeń (‰)	Współczynnik zgonów (‰)	Współczynnik przyrostu naturalnego (‰)
Kanada	9984,7		3,89	10,17	8,12	
Kenia	582,6		93,1		5,0	21,4

Źródło: cia.gov/the-world-factbook

A. Wykonaj właściwe obliczenia i wpisz wyniki do pustych komórek tabeli. *Wyniki podaj z dokładnością do części setnych. Obliczenia są obowiązkowe.*

Miejsce na obliczenia:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

B. Podaj 4 skutki wysokiego przyrostu naturalnego.

1. .....
   .....
2. .....
   .....
3. .....
   .....
4. .....
   .....

Zad. 10 (0 – 5 p.)

Na podstawie danych z tabeli oraz własnej wiedzy wykonaj polecenia. *Dane za 2022 r.*

Kraj	Powierzchnia (tys. km^2)	Ludność (mln os.)	Użytki rolne (% ogólnej powierzchni)
Polska	313	38	12
Japonia	378	125	58

A. Sformułuj ogólny wniosek dotyczący powierzchni użytków rolnych przypadający na jednego mieszkańca w Polsce i Japonii

.....

.....

B. Japonia charakteryzuje się małą powierzchnią terenów przydatnych dla rolnictwa. Rodzima produkcja wystarcza do wyżywienia ok. 50% mieszkańców tego kraju. Wskaż 4 sposoby zwiększania produkcji rolniczej w Japonii.

1. .....
   .....
2. .....
   .....
3. .....
   .....
4. .....
   .....

Zad. 11 (0 – 5 p.)

Uzupełnij poniższą tabelę. Rozpoznaj obiekt i określ jego położenie na świecie.

	
1	**2**

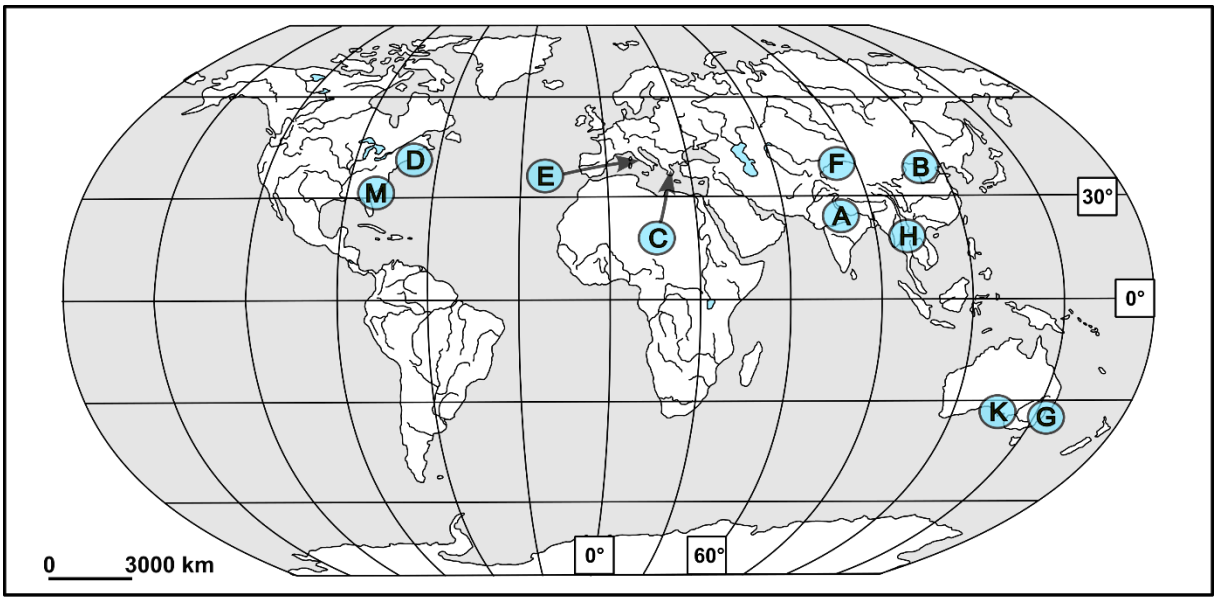
3

4

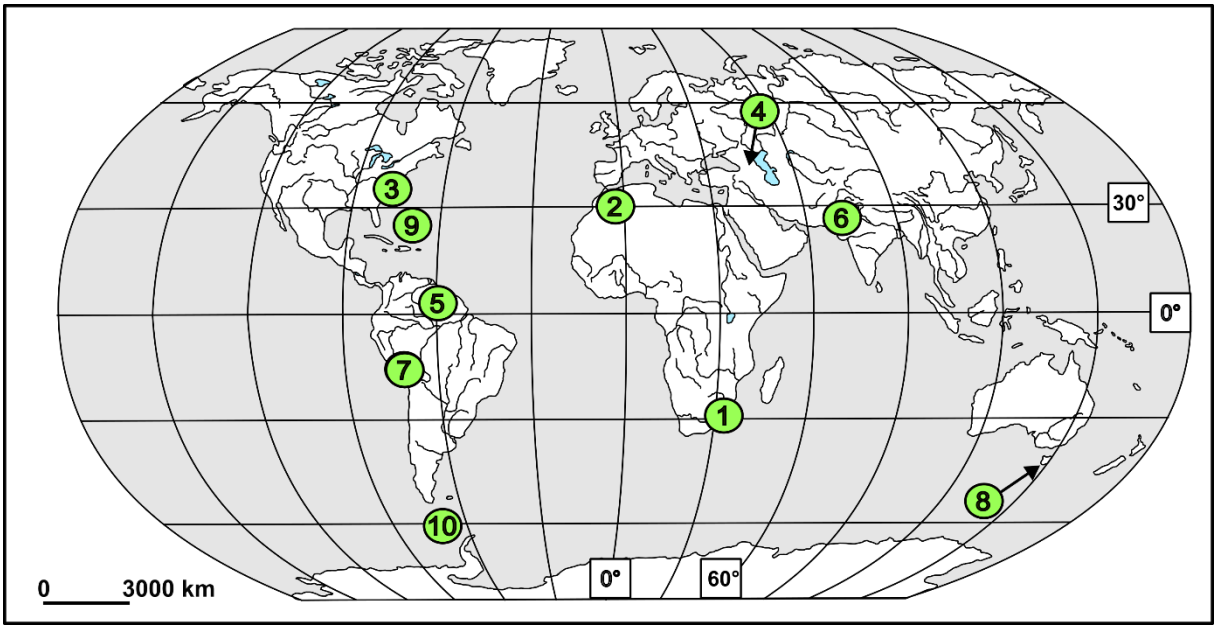
5

Numer zdjęcia	Nazwa obiektu	Oznaczenie na mapie (LITERA)	Kraj
1			
2			
3			
4			
5			

Zad. 12 (0 – 10 p.)

Rozpoznaj obiekty na mapie świata zaznaczone cyframi.

Nr	Nazwa obiektu	Nr	Nazwa obiektu
1.	Góry	6.	Nizina ……..…
2.	Góry	7.	Jezioro ……
3.	Góry	8.	Wyspa ……..……
4.	Góry	9.	Morze ……..…
5.	Wyżyna	10.	Cieśnina …….

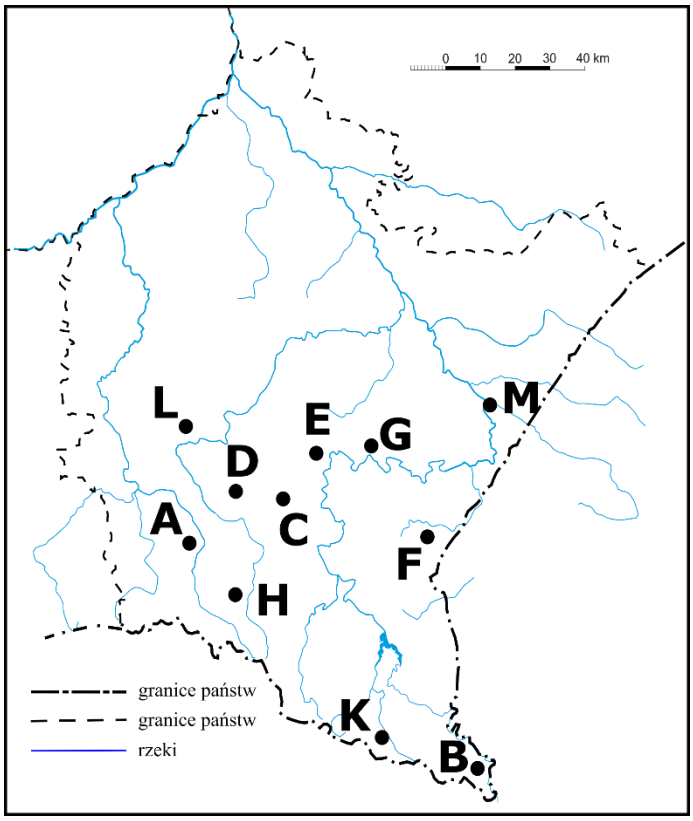
Zad. 13 (0 – 5 p.)

Przyporządkuj osiągnięcie do właściwego polskiego himalaisty. Wpisz znak „X” w odpowiedniej komórce tabeli.

Osiągnięcie	Adam Bielecki	Jerzy Kukuczka	Ryszard Pawłowski	Wanda Rutkiewicz	Krzysztof Wielicki
Drugi na świecie zdobywca Korony Himalajów i Karakorum					
Pierwsze zimowe wejście na Mount Everest (1980)					
Kilkukrotne wejście na Mount Everest (5 razy) i K2 (4 razy)					
Pierwsze w historii wejście zimą na Broad Peak (2013)					
Pierwsza osoba z Polski, która zdobyła Mount Everest (1978) oraz K2 (1980)					

Zad. 14 (0 – 5 p.)

Rozpoznaj obiekt z województwa podkarpackiego. Wpisz jego nazwę do tabeli oraz podaj oznaczenie literowe na mapie.

Opis	Nazwa	Litera na mapie
Znajduje się tam Pokazowa Zagroda Żubrów (ośrodek ich hodowli i obserwacji)		
Wieś z ruinami zamku Kamieniec (zamek posłużył za tło i inspirację dla „Zemsty” Aleksandra Fredry)		
Znajduje się tu Muzeum Przemysłu Naftowego i Gazowniczego (obiekt trafił na listę informacyjną UNESCO)		
Jedno z najmłodszych miast w województwie (odzyskanie praw miejskich w 2021 r.). Znajduje się tu zespół zamkowo-pałacowy, w którym w 1735 r. urodził się Ignacy Krasicki.		
W tej miejscowości znajduje się gotycki kościół drewniany z XV w. , pw. Wszystkich Świętych. Od 2003 r. znajduje się na liście UNESCO.		

BRUDNOPIS (*nie podlega ocenie*)